

jen úmyslu hlavního vinníka Josefa H-a, by zcela nebo z části bylo zmařeno uspokojení jeho věřitelů, nýbrž i vědomosti stěžovatele o tomto úmyslu, pokud se týče jeho přímého úmyslu, by bylo zmařeno uspokojení věřitelů H-ových. U Josefa H-a zjišťuje soud úmysl vyžadovaný v § 1 zákona o maření exekuce a H., nepodav zmateční stížnost, nenapadl toto zjištění. Pokud se týče stěžovatele, neobsahuje rozsudek po stránce subjektivní zjištění, že stěžovatel věděl o úmyslu H-ově, zjišťuje však mnohem více, že stěžovatel ve vzájemném dorozumění s H-em a v úmyslu, by bylo zmařeno uspokojení vymáhajících věřitelů (H-ových) pomohl odstranit H-ovi zabavené věci — pilu, vůz a motor. Zjištění to opírá soud o úvahy, že stěžovatel věděl, že věci, jež odvezl, jsou zabaveny, že při jejich zabavení byl sám za dlužníka přítomen a znal neutěšený majetkový stav H-ův. Právem vytýká stěžovatel těmto důvodům nelogičnost, uplatňuje takto zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř., nedostatek logických důvodů pro rozhodný výrok. Neboť z toho, že stěžovatel znal neutěšený majetkový stav H-ův, že byl přítomen při zabavení věcí a proto věděl, že jsou zabaveny, logicky ještě neplyne, že, účastniv se odstranění věcí, věděl, že se tak děje proto, že H. chce tím zmařiti uspokojení svých věřitelů, nebo že dokonce sám měl takový úmysl. Zjištěné skutečnosti mohly by spíše poukazovati jen k tomu, že stěžovatel odstranil zabavené věci bez vlastního úmyslu nebo bez znalosti dlužníkovy úmyslu, zkrátiti tím věřitele (§ 1 zákona o maření exekuce), zvláště, kdyby náležitě bylo uváženo, že stěžovateli byly dlužním úpisem z 1. dubna 1925 ony věci postoupeny do vlastnictví k zajišťování zápůjčky poskytnuté H-ovi. Třebaže ve sporu vylučovacím byla tomuto převlastnění oproti některým věřitelům odepřena účinnost, nevylučuje to ještě, že stěžovatel byl a mohl býti subjektivně přesvědčen o tom, že mu přísluší právo vlastnické k oněm věcem, a že tedy, když je odvezl, nejednal v úmyslu, by zmařil uspokojení H-ových věřitelů, po případě, že nevěděl o takovémto úmyslu H-ově. Výrok, že je vina stěžovatelova prokázána i ve směru subjektivním, je tedy stížen vytýkanou zmatečností podle § 281 čis. 5 tr. ř. a proto bylo již z toho důvodu, aniž bylo třeba zabývati se ostatními vývody zmateční stížnosti, zrušiti napadený rozsudek, pokud se stěžovatele týče, a přikázati věc, jelikož způsobená škoda podle nenapadeného rozsudkového zjištění nepřevyšuje 2.000 Kč, takže může jíti již jen o přestupek (§ 2 odst. (1) zákona ze dne 21. března 1929, čis. 31 sb. z. a n.) nyní příslušnému okresnímu soudu v Hradci Králové, by v rozsahu zrušení znovu ji projednal a o ní rozhodl.

Čís. 3584.

Zákon neuznává v § 2 g) tr. zák. nutnou obranu proti útoku na čest, aniž záleží-li útok ve vyhrůžce nebo ve zlém nakládání.

Přečin § 1 zák. o útisku, pohrozil-li kdo jinému újmou na těle v úmyslu, by na něm bezprávně vynutil vstup do bytu; nejde o dobrovolné ustoupení, odešel-li pachatel proto, že si nemohl vstup do bytu vynutiti.

Zákon nemá v § 2 odst. druhý zák. o útisku (stejně jako v § 82 tr. zák.) na mysli jen zbraň v technickém slova smyslu; stačí každý před-

mět způsobilý k sešílení útoku proti osobě a k ohrožení její tělesné bezpečnosti; nezáleží na tom, zda se pachatel opatřil zbraní předem v úmyslu, by jí použil při činu, či zda jí použil, maje ji náhodou po ruce.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, Zm II 87/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 28. února 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přechodem útisku podle § 1 a 2 odst. 2 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

Důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a) § 281 tr. ř.; věcně však provádí také zmatky čís. 9 b) a 10 téhož zákonného ustanovení. Neúplnost řízení podle čís. 4 § 281 tr. ř. shledává v tom, že soud zamítl obhájcovy návrhy na výslech svědků Karla V-y a J-ové, kteří prý bezprostředně po činu vyslechli doznání Antonie P-é a jejichž výslechem by se prý byl přesvědčil soud o tom, že P-á jest osobou agresivní, která sama jediná vyvolala hádku, vyprovokovala obžalovaného, jemu nadávala a posléze ho donutila k sebeobraně. Podle zápisu v protokole o hlavním přelíčení opakoval obhájce návrhy učiněné v podání, nanejvýš, by byli slyšeni svědci Karel V. a J-ová o okolnostech uvedených v tomto podání. Podle obsahu podání byl navržen výslech obou řečených svědků (jakož i další svědkyně Č-ové) o tom, že před nimi, zatím co se sešli na dvoře, když Julie P-á šla pro četnictvo, tedy po činu obžalovaného, P-á opět nadávala, že Č-a musí ubít. Než od tohoto výslechu bylo lze upustiti i proto, že průvodní věta jest pro otázku viny nerozhodná. I kdyby byli svědci potvrdili, že P-á obžalovanému po činu opět nadávala, a i kdyby bylo lze z těchto výpovědí usuzovati, že nadávala i před činem a tím vydráždila obžalovaného k činu, neopravňoval by takový bezprávný útok svědkyně na čest obžalovaného k nutné a spravedlivé obraně ve smyslu § 2 g) tr. zák., jak mylně za to má zmateční stížnost, poněvadž toto zákonné ustanovení připouští nutnou obranu jen k tomu cíli, by pachatel od sebe neb od jiných odvrátil bezprávný a bezprostřední útok na život, na svobodu nebo na jmění, nikoliv také na čest. Nutnou obranu proti útoku na čest zákon neuznává ani tehdy, záleží-li útok ve vyhrůžce nebo ve zlém nakládání, jež v souzeném případě soud zjišťuje, bera za prokázáno, že se obžalovaný dal k činu strhnouti tím, že obžalovaná po vzájemných nadávkách mu vlila do obličeje vodu. Vykládati ustanovení § 2 g) tr. zák. způsobem rozšiřujícím neb obdobně ho použití, je při jeho přesném doslovu vyloučeno.

Po věcné stránce namítá stěžovatel, že jeho jednání nelze kvalifikovati jako trestný útisk, poněvadž prý šlo o nepatrný a bevýznamný výstup a není prý zjištěno nic jiného, než že za P-ou vyběhl a zase se sám dobrovolně vrátil. Než v tomto odstavci není zmateční stížnost

provedena po zákonu, nedbajíc skutkových předpokladů napadeného rozsudku, z nichž by měla při správném provedení hmotněprávního zmatku vycházeti. Soud zjistil, že obžalovaný, nehledě k tomu, že se nápořem do dveří a prostrčenou dovnitř holí od smetáku pokusil způsobiti P-é újmu na těle i na majetku — P-ým vážně pohrozil újmou na těle v úmyslu, by na nich bezprávně vynutil vstup do bytu. Toto jednání správně kvalifikuje rozsudek za přečin útisku podle § 1 zák. čís. 309/1921. Soud nezjistil, že obžalovaný sám dobrovolně ustoupil od činu a nelze takové ustoupení spatřovati v tom, že obžalovaný, nemoha si vynutiti vstup do bytu, zase odešel, poněvadž trestný čin byl dokonán již pronesením vyhrůžky újmou na těle v úmyslu, ježž předpokládá ono zákonné ustanovení. Že obžalovaný nebyl oprávněn proti útoku na čest brániti se spácháním trestného činu, vyplývá z toho, co bylo již řečeno. V obou směrech provádí zmáteční stížnost věcně zmatek podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. zřejmě proti zákonu, vycházejíc ze skutkových předpokladů, neobsažených v rozsudku. Věcnou námitku podle čís. 10 § 281 tr. ř. provádí stěžovatel, dovozuje, že nestačí k odůvodnění kvalifikace přečinu podle § 2 odst. 2 zák. čís. 309/1921, místo přestupku podle § 1 téhož zák. rozsudkové zjištění, že obžalovaný svou pohrůžku dotvrdil použitím hole od smetáku, poněvadž prý nejde o zbraň, nýbrž o smeták, jehož tyč byla jen asi 1 m dlouhá a 2 cm silná, a ježž měl obžalovaný náhodou v ruce. Tyčí se prý neopatřil jako zbraní a není prý ani způsobilá, by jí byl spáchán útisk »se zbraní v ruce«. Než zmáteční stížnost přehlíží, že zákon nemá tu, ani jinde (na př. v § 82 tr. zák.) na mysli jen zbraň v technickém slova smyslu, že stačí každý předmět způsobilý k sesílení útoku proti osobě a k ohrožení její tělesné bezpečnosti. Poněvadž zákon stanoví jako podmínku kvalifikace činu jako přečinu podle druhého odst. § 2 uv. zák. jen, že trestný čin, útisk, byl spáchán s použitím zbraně, nezáleží na tom, zda se jí pachatel předem opatřil v úmyslu, by jí použil při činu, či zda jí použil jen, maje ji náhodou po ruce. Rozhodné je a stačí, že jí bylo při činu skutečně použito a že, jak rozsudek zjišťuje, byl si obžalovaný toho vědom, že sn eták tehdy v ruce, tedy pohotově měl a že tím nebezpečnost jeho útoku byla zvýšena.

Čís. 3585.

Sprostil-li nalézací soud obžalovaného pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. proto, že obžalovaný použil k oklamání prostředku, jímž zamýšlený účinek a výsledek (omyl) nikdy a za žádných okolností vyvolán býti nemohl (činem nemohlo nikdy nastati ohrožení právního řádu), ježto bylo falšování tak patrné (zjevné), že bylo k dosažení cíle obžalovaným zamýšleného naprosto a bezpodmínečně nepůsobilé, jde o skutkové zjištění, které víže i zrušovací soud a jež nelze napadati hmotněprávním zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř.; oním zjištěním je vyloučena i abstraktní možnost uvéstí v omyl ve smyslu § 320 f) tr. zák.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, Zm II 182/29.)